

SINGLE DRUG (BHASMA/SHUDHHA/PISHTI)

DEPARTMENT OF RAS SHASTRA AND BHAISHAJYA KALPANA

MJF Ayurveda college and Hospital

CO	LEARNING OBJECTIVES	PO
CO1,CO5	Describe therapeutic efficacy of different formulations of TANKAN	PO1,PO5,PO7, PO2,PO8,PO9
CO3,CO4	Appraise multiple factors considered for preparation of various dosage forms from a single drug and creat list of more such examples.	PO1,PO3,PO 4,PO5,PO6, PO7,PO8,PO 3,PO5,PO6, PO7,PO8,PO 9

TANKANA

TANKANA KSHARA (BORAX)

- Sodium borate/sodium tetraborate/Disodium tetraborate.
- Salt of boric acid
- Soft colourless crystals- dissolve easily in water.
- Occurrence: Tibet, California
- Counted in Ksharatraya, Ksharapanchaka, Ksharashtaka
- Antidote.

SYNONYMS

टङ्कणष्टङ्कनश्चैव टङ्कष्टङ्गश्च टङ्गणः । द्रावकष्टङ्कणक्षारष्टङ्कक्षारश्च कथ्यते ॥
रंगक्षारस्तथा रंगो रंगदो लोहशोधनः ।
लोहशोधनकश्चापि कीर्तितः स्वर्णशोधनः ॥
सौभाग्यश्च सितक्षारः श्वेतक्षारश्च टंककः ।
क्षारराजश्च कथितो रसायनविशारदैः ॥ (R. T. 13/72-74)

TYPES

- Tankana: White coloured
- Nila tankana: Blue coloured (Special variety)

- SHODANA NECESSITY:

अशुद्धष्टङ्कणो वान्ति भ्रान्तिकारी प्रयोजितः
अतस्तं शोधयेदेव वह्नावुत्फुल्लितः शुचिः

(Ay. Pra. 2/244)

TANKANA SHODANA-NIRMALIKARANA

- टङ्कणं चूर्णितं तोये तत्त्वसङ्ख्यगुणे भिषक् ।
- सन्द्राव्य वस्त्रपूतञ्च कृत्वा चुल्यां निधापयेत् ॥
- तीव्राग्निना पचेत्कामं नीरं च परिशोषयेत् ।
- स्वल्पनीरांशशेषे च टङ्कणं निर्मलं हरेत् ॥

(R. T. 13/75-76)

TANKANA KSHARA SHODANA

सुचूर्णितं टङ्कणं तु खलु पञ्चपलोन्मितम् ।
समुज्ज्वलोदरे क्षुद्रकटाहे विन्यसेत्ततः ॥
चुल्लिकायां निधायाथ पचेद् दर्व्या प्रचालयन् ।
सुपुष्पितं नष्टनीरं शुद्धिमायाति टङ्कणम् ॥ (R.T. 13/77-78)

TANKANA KSHARA PROPERTIES

टङ्कणः कटुरुष्णश्च रुक्षस्तीक्ष्णश्च सारकः
कफविश्लेषणो हृद्यो वातामयनिषूदनः
कासश्वासहरः कामं स्थावरादिविषापहः
अग्निदीप्तिकरश्चापि भृशमाध्माननाशनः
स्त्रीपुष्पजननो बल्यो विविधव्रणनाशनः
पित्तकृच्च समाख्यातो मूढगर्भप्रवर्तकः

(R. T. 13t79-81)

COMPOUND FORMULATIONS

- ANANDABHAIRAVA RASA
- MRITYUNJAYA RASA
- TRAILOKYACHINTAMANI RASA
- KANAKASUNDARA RASA
- PRATAPALANKESHWARA RASA
- SANNIPATABHAIRAVA RASA
- TANKANAMRITA MALAHARA

- SYNONYMS
- MINEROLOGICAL IDENTIFICATION
- SOURCES
- TYPES
- GRAHYA-AGRAHYATHA
- DOSHA
- SHODANA
- MARANA AND OTHER PROCESSING TECHNIQUES
- PROBABLE PHYSICO-CHEMICAL CHANGES
- IMP OF TEMP WHILE PROCESSING
- IMP FORMULATIONS
- RESEARCH UPDATES